

Még élnek az előítéletek az ópusztaszeri intézménnyel szemben

Egy napra kinyílt a pszichiátria kapuja

Az egyik lakó, László, munka közben.

Fotó: Schmidt Andrea

Nyílt napot rendeztek az ópusztaszeri pszichiátriai otthonban. Az évtizedes elszigeteltség miatt azonban nem sokan voltak kíváncsiak az intézményre és lakóira.

Első alkalommal nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt csütörtökön a Csongrád Megyei Önkormányzat Ópusztaszeri Pszichiátriai Otthona. – Az intézmény sajnos még nem tudott ki lépni abból a zártságából, amelybe hosszú évtizedek alatt került. Így próbáljuk meg nyitottabbá tenni az otthont – magyarázta Lajos Tibor igazgató.

Az előítéletek azonban még mindig élnek. A nyílt napra, amelyen a lakók és a dolgozók közösen szerveztek kulturális programokat, nem sokan voltak kíváncsiak. Amikor csütörtök délelőtt megérkeztünk, éppen bábéladást tartottak az épület aulájában. A lakók nagy érdeklődéssel figyelték a műsort, gyakran intették csendre hangosabb társaikat.

A bentlakók szemmel láthatóan örültek az új, ismeretlen arcoknak. Sokan jöttek oda hozzánk, hogy köszönjenek, és kezét fogjanak. Amikor fotóriporter kollégánóm fényképezni kezdett,

jó néhányan nagyon szerettek volna a képeken szerepelni. Egy idősebb férfi kitartóan kerülgette munkatársamat, miközben kezeivel keretet rajzolt a feje köré.

Az aula másik végében, a büfénél már a bábéladás alatt hosszú sorok kígyóztak. Legjobban az édesség, sütemény, torta és gesztenyepüré fogyott. A sorban állók is megszólítottak minket. – Fotózzák le a gyilkosokat! – kiáltotta egy férfi. – Volt egy öngyilkossági kísérletem, skizofrén vagyok, és betettek ide, a bolondok házába – hadarta egy idősebb asszony, láthatóan megkönnyebbülve, hogy elmondhatja nekünk bánatát.

Egy fiatalemberrel többször összefutottam az épületben. Minden alkalommal mosolyogva köszönt: csókolom. Később ő mutatta meg nekünk az otthon vezetőjének irodáját. Miközben kollégánómet kerestem, segítséget kértem az egyik gondozótól. Ekkor egy idős néni sejtelenül vigyorogva mutatott rám és a fiatal ápolónőre. – Nem, ő nem a férjem – mondta a gondozó a néninek. Úgy látszik, szavak nélkül is megértik egymást.

Az otthon lakói közül nagyon sokan nagyon sokat dohányoznak. Látogatásunk alkalmával

voltak, akik csak álltak a fal mellett az egyik folyosón, és egyik cigit szívták a másik után. Egy férfi csak mutatta, két ujját a szájához emelve, hogy cigarettát kér. – Olyanok mint a gyerekek. Számukra a fizikai szükségletek kielégítése a legfontosabb, minden más csak utána következik – magyarázta az igazgató, aki egy éve vezeti az intézményt.

A lakók közül, akik alkalmasak rá, dolgoznak is. Kisautókat raknak össze, fonalat gombolyítanak, a sertéstelepen tevékenykednek, valamint segítenek a házimunkában.

Az otthon régóta százszázalékos kihasználtsággal működik, 310 ápolat él itt. Legalább százan pedig arra várakoznak, hogy bejuthassanak az intézménybe. A lakók átlagéletkora 50 év. Akad itt 19 éves drogfüggő és egyetemi diplomával rendelkező ápolat is. Sőt van, aki 1965 óta az otthon falai közt tölti napjait. – Pillanatokat alatt össze lehet omlani, és ide lehet kerülni. Sőt minél tanultabb valaki, annál könnyebben kiborul. Az az igazság, hogy az utcán is sokan járkálnak, akiknek itt lenne a helyük – tette hozzá az otthon vezetője.

ARANY T. JÁNOS

A diplomások takargatni próbálják az otthoni veszekedést

Látteletek, vihar után

Folytatás az 1. oldalról

Az igazságot az orvos előtt feltáró asszonyok vallo- másából kiderül, az esetek döntő részében a férj vagy az élettárs ütlegeinek hátterében az alkoholizmus vagy az anyagi gondokból fakadó feszültség áll.

Az orvosok csak a 8 napon túl gyógyuló sérüléseknél kötelesek jelenteni a rendőrségnek az esetet.

A szegedi orvosegyetem baleseti klinikájának adjunktusa, Török László találkozott már férfi áldozattal is, akit a felépése nyújtófaival vert meg. – Manapság nem ritka – mondja az adjunktus –, hogy a családon belüli erőszaknak idősebb emberek az elszenvedői. Az unoka vagy a felnőtt gyerek veri meg a gyöngye öreget. Az ütlegezők főként az arcon, az alkaron, a kézfejen ejtenek sebet pusztá kézzel vagy valamilyen tárggyal. Az erős ütések következtében fellépő agyrázkódás, vagy a késszúrás okozta sérülések sem ritkák. Török adjunktus úgy tapasztalja, hogy az iskolázott, diplomás házaspárok között

sem túl ritka a verekedés, és érdekes módon ezek általában súlyosabb sérüléssel végződnek. Ugyanakkor a tanult nőkre jellemző: mindenáron véletlen balesetnek próbálják beállítani a történeteket, s tagadják, hogy férjük ütéseinek nyomait viselik. Ők vallják azt, hogy hűtőszekrénynek mentek, lépcsőről vagy létráról estek le.

A szegedi gyermekklinikán jelenleg is kezelnek egy gyereket, akit az orvosok gyanúja szerint szülei vertek meg, noha az ilyenkor szokásos „elesett és megütötte magát” magyarázattal vitték be a klinikára. Füzesi Kristóf sebészprofesszor úgy becsüli, hogy évente átlagban 5-6 olyan gyermeket kezelnek, akik a szülői önkénynek esnek áldozatul. Tragédiával végződő esetük is volt, amikor a gyors orvosi segítség ellenére a kicsi belehalt az otthon kapott ütésekbe. Az orvosok a szülői agresszió gyanúja esetén – nem súlyos sérülés esetén is – értesítik a gyámügyet.

KALOCSAI KATALIN

Pölczék filmje a mozikban

Pálfi György Hukkle című filmjének kísérőjeként vetítik a mozik a Szegedről indult házaspár, Pölcz Róbert és Pölcz Boglárka sokszoros fesztiváldíjas független filmjét, a Szafarit.

Nem túlzás páratlan sikernek nevezni azt, ami Pölcz Róbert és Pölcz Boglárka filmjével, a Szafari- ról történt. A házaspár még szegedi egyetemi hallgatóként több hazai és külföldi fesztiválon győzött különleges hangulatú filmvetületével, amely a romániai Hadad-Nádasdon élő cigány családok életét mutatja be. A Magyar Független Filmszövetség producerként másfél millió fo-

rintos támogatást szerzett a film- mes közalapítványoktól arra, hogy az eredetileg videóra forgatott Szafariból 35 mm-es kópiákat készítsenek. Ez lehetővé teszi, hogy a mozikban is bemutat- hassák a filmet. A kópiáknak köszönhetően ezentúl olyan nem- zetekközi, úgynevezett A kategóri- ás szemlékre is benevezhető a Szafari, amelyek csak celluloid nyersanyagú alkotásokat fogad- nak. Pölczék körülbelül 10 per- ces alkotását most az Oscar-díj- ért folyó versengésbe jelölt ma- gyar mozi, Pálfi György Hukkle című filmjének kísérőjeként for- galmazzák. Négy kópiát vetíte- nek Pesten, egy pedig a vidéki

mozikban jár körbe, most épp a szegedi Filmtékában látható. Mindezt a Szafari rengeteg díja, illetve a producerek rámenőssége tette lehetővé. Igazi független filmmel ilyen még nem történt.

Boglárka és Róbert időközben elkészült egy újabb filmmel, illetve két másikon is dolgozik. Terveik szerint 2003 tavaszán a szegedi Grand Caféban mutatják be a három új filmet.

Mint megtudtuk, a Szafari dí- jaival járó pénzt, illetve az egyéb felajánlásokat Pölczék filmjük szereplői, a hadad-nádasdi ci- gány családok támogatására fordítják.

HOLLÓSI ZSOLT

Pölcz Boglárka és Pölcz Róbert Báron Györgytől vette át a filmkritikusok díját.

MTI-fotó

A tudomány ünnepének eseményei

Öt évvel ezelőtt nyilvánította a magyar tudomány napjává november 3-át a köz- társaság kormányja. Az ünnepi rendezvé- nyek azóta megemelték a tudományosság rangját a hazai közvéleményben.

Az idén is több száz, a tudomány napja köré szervezett esemény segít felidézni a hazai tu- dományos élet eredményeit és segít tudatosí- tani ezek jelentőségét. Joggal lehetünk büsz- kék a magyar tudomány teljesítményére: tu- dósaink egységnyi költségvetési támogatás- ból több kísérletet végeznek el és több ered- ményt publikálnak, mint a szerencsésebb or- szágek kutatói, ahol a nemzeti össztermék- ből többet fordítanak a tudományra, mint nálunk.

A tudományok hazai fesztiváljának köz- ponti rendezvényei mellett a vidéki szellemi centrumokban, így Szegeden is számos ünne- pi esemény lesz. Ezek sorát az MTA Szegedi

Akadémiai Bizottsága (SZAB) és a tudomány- egyetem által szervezett ünnepségen Solymo- si Frigyes akadémikus, a SZAB elnöke és Be- nedek György, az egyetem tudományos rek- torhelyettese nyitja meg november 6-án az akadémiai bizottság Somogyi utcai székházá- ban. A növényi génnek és a mi világunk cím- mel ünnepi előadást tart Dudits Dénes akadé- mikus, a Szegedi Biológiai Központ (SZBK) főigazgatója. Az ünnepségen díjakat adnak át a régióban élő, kiemelkedő tudományos telje- sítményt elért fiatal kutatóknak és emlék- éremmel tüntetik ki Márta Ferenc akadémi- kust, a SZAB egykori alelnökét. Ezután több napig tartó konferenciasorozat kezdődik, amelyen a különféle tudományterületek ku- tatói ismertetik legfrissebb eredményeiket. Köztük a történészek Kossuth Lajos: kultusz és valóság címmel rendeznek tudományos ülést, az orvostudomány jelesei a daganatse- bészet aktuális problémáiról tartanak előadá-

sokat, az agrár- és élelmiszergazdaságunk helyzetét elemzik a szakemberek, különös te- kintettel az EU-csatlakozásra, az anglistiká- ról, mint interdiszciplináris tudományról tar- tanak műhelybeszélgetéseket. November kö- zepén Szegeden rendezik meg a nyelvészeti doktoranduszok országos konferenciáját.

A magyar tudomány századai – ami a tan- könyvekből kimaradt címmel Gazda István tudománytörténetét hallgathatják az érdeklő- dők november 7-én 17 órakor a Kígyó utcai Tudomány és Technika Házában (MTESZ). Kiszely Gábor történész az 1958 és 1990 kö- zötti „második világról” beszél november 8-án 16 órakor a Kárársz utcai TIT-klubban, s ugyanitt a biológiai forradalmáról tart elő- adást Ormos Pál akadémikus november 11-én 17 órakor. Az utóbbi három előadást a tudomány ünnepe alkalmából a TIT Csong- rád megyei szervezete rendezi.

S. E.

Holttestet találtak Ópusztaszeren

Kihűlt az erdőben

Holttestet talált az ópusztaszeri erdőben egy helyi lakos tegnap a délelőtti órákban. A helyszínre érkező rendőrök felkeresték a kö- zelben lévő Csongrád Megyei Önkormányzat Ópusztaszeri Pszichiátriai Otthonát, ahol ki- derült, onnan tűnt el az egyik la- kó. A rendőröket elkísérte a holt-

testhez az intézmény egyik dol- gozója, aki azonosította az áldo- zatot. A 37 éves R. Zs., akinek halálát az éjszakai hideg okozta, még szombat este hagyta el az otthon területét. A férfi halálá- nak körülményeit államigazga- tási eljárás keretében vizsgálja a rendőrség.

A koronáról Vásárhelyen

A Szent Korona-tan és a történeti alkotmány helye a hagyomány- ban és életünkben. Erről beszél Zsellér László budapesti jogász, november 5-én, délután 6 órától, a vásárhelyi Németh László Vá-

rosi Könyvtárban. A könyvtár, a Cseresnyés-kollégium, és a Zü- richi Magyar Történelmi Egye- sület által szervezett rendezvény háznagya Farkas Ferenc, nyugat- mazott gimnáziumi tanár.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Csongrád Megyei Földhivatal pályázatot hirdet

a Szegedi Körzeti Földhivatal

(Szeged, Kálvária sgt. 41-43.)

épületében a szociális blokkok

(mosdók, WC-berendezések, víz- és lefolyóvezetékek, belső burkolatok)

felújítási munkáinak elvégzésére.

A pályázati anyag átadása és a munkaterület bemutatása a helyszínen 2002. november 8-án, 8.00 órától 12.00 óráig.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Csongrád Megyei Földhivatal

pályázatot hirdet

a Szegedi Körzeti Földhivatal

(Szeged, Kálvária sgt. 41-43.) épületében az összes he- lyiség belső festő-mázoló munkáinak elvégzésére, vala- mint a nyílászárók, parkettaburkolat javítására.

A pályázati anyag átadása és a munkaterület bemutatása a helyszínen 2002. november 8-án, 8.00 órától 12.00 óráig.

Téli dzsekik

-20%

SZEGED, KÁRÁSZ U. 2.